

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ ІМЕНІ ІВАНА ЗЯЗЮНА НАПН УКРАЇНИ

Освітньо-наукова програма

підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому рівні вищої освіти у галузі 01 «Освіта / педагогіка» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» «Педагогічна освіта і освіта дорослих в Україні і зарубіжжі» / «Pedagogical and Adult Education in Ukraine and Worldwide»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни «Іноземна мова у науково-професійному і міжособистісному спілкуванні» (німецька)

Викладач Марусинець Маріанна Михайлівна – кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих

Профіль викладача <http://ipood.com.ua/data/Portfolio/Marusynets.pdf>

Контактний телефон +380955772517

E-mail: marusynetsm@ukr.net

Сторінка дисципліни <http://ipood.com.ua/phd-011/>

Консультації очні понеділок та четвер з 14.00 до 15.00

Онлайн-консультації за попередньою домовленістю Viber (+380955772517) в робочі дні з 9.30 до 17.30

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Іноземна мова у науково-професійному і міжособистісному спілкуванні» (німецька) призначена для здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у галузі 01 «Освіта» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки». Міжособистісне спілкування іноземними мовами стало важливою складовою професійної діяльності фахівців. Тому навчання іноземних мов має бути професійно орієнтованим. Таким чином, будучи неодмінною складовою вищої освіти, іноземна мова є невід'ємною частиною якісної науково-професійної освіти. Вільне володіння іноземної мови є базовими компетенціями та інтегрують спільні культурні, інтелектуальні, соціальні та професійні якості особистості, що забезпечують ефективне створення професійних контактів, вирішення конкретних професійних завдань. Професійно-орієнтований підхід у викладанні іноземних мов дозволяє усунути всю сукупність психологічних, мовних та соціальних труднощів, пов'язаних із формуванням особистості здобувача ступеня доктора філософії як самостійного мислителя, менеджера власного навчального процесу, здатного до творчості та інновацій.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни є підготовки здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії до здобуття мовних компетенцій у науково-професійному і міжособистісному спілкуванні. Мовні компетенції повинні бути достатніми для представлення та обговорення результатів наукової роботи іноземною мовою (німецька) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідно спеціальності. Науково-прикладна спрямованість навчальної дисципліни обумовлюється мовним матеріалом і тематикою, зміст яких враховує специфіку підготовки здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти доктора філософії у галузі науки з освіти, педагогічних наук, відповідає вимогам до кваліфікаційних характеристик за відповідним освітньо-науковим рівнем.

Передбачається самостійна редакторська діяльність, виконання дослідницьких завдань, проведення практичних занять, підготовка презентацій, написання текстів різних жанрів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Іноземна мова у науково-професійному і міжособистісному спілкуванні» (німецька) є формування наступних компетентностей:

загальних компетентностей:

- **аналітичні уміння.** Здатність до пошуку, відбору, аналізу й оброблення інформації, до формулювання самостійних тверджень, положень, оцінок. Здатність до організації і проведення фундаментальних, прикладних науково-педагогічних досліджень **(ЗК 1);** .

- **комунікація.** Здатність спілкуватися результативно в усній та письмовій формах у фаховому і нефаховому середовищі. Уміння міжособистісної взаємодії у контексті організації командної роботи, представлення результатів власної діяльності через різні інформаційні ресурси **(ЗК.4);**

- **здатність працювати етично.** Здатність до реалізації етичних норм у науково-дослідницькій і викладацькій діяльності, що сприяє розвитку загальної культури й соціалізації особистості, дотриманню етичних цінностей **(ЗК.6);**

- **ціннісні орієнтири.** Уміння цінувати та поважати мультикультурність. Здатність діяти на засадах соціальної відповідальності і з дотриманням свідомої громадянської позиції **(ЗК.8);**

- **вольові якості.** Здатність до самостійного дослідницького пошуку, аналітичної роботи. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків **(ЗК 10).**

фахових компетентностей:

- вільна **фахова комунікація французькою мовою** на будь-якому рівні у сфері діяльності та суміжних галузях Здатність правильно вибирати стиль академічного писемного мовлення, оперувати орфографічними, пунктуаційними, стилістичними, лексичними та граматичними нормами писемного та усного мовлення, вибудовувати логічну структуру, композиційну побудову і формат наукового проекту відповідно до сучасних вимог наукового дискурсу; ефективно застосовувати знання, уміння і навички у формулюванні цілей, завдань, наукових гіпотез, висновків наукових досліджень іноземною мовою, здатність правильно розуміти і використовувати мовленнєвий акт у розгортанні дискурсу у мові оригіналу і мові перекладу, Володіння діалогічним мовленням у ситуаціях наукового, професійного та побутового спілкування відповідно до обраного фаху. Вміти читати оригінальну наукову літературу за спеціальністю. Опираючись на вивчений граматичний і лексичний матеріал, країнознавчі і професійні знання і навички мовленнєвої та контекстуальної інтуїції **(ФК.2);**

- **здатність до використання прийомів педагогічної майстерності,** прийомів вербальної та невербальної комунікації; вміння вибудовувати педагогічну взаємодію на засадах співробітництва та партнерства; володіння технікою налаштування на педагогічну діяльність та технікою керування психічним самопочуттям; здатність до активного слухання; оволодіння прийомами та методами цілеспрямованого професійного вдосконалення **(ФК.11).**

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Викладання курсу «Іноземна мова у науково-професійному і міжособистісному спілкуванні» (німецька) передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п. В основі освітнього процесу лежить методологія практичного застосування отриманих мовних компетентностей у практиці роботи педагогів дисципліни на основі роз'яснення мовних методологічних принципів у практиці їхнього застосування у педагогічному процесі як основи методики освітнього процесу. Професійний рівень комунікативної компетентності робить людину високорозвиненою особистістю, покращує її соціальну мобільність та економічну свободу, дозволяє їй увійти у відкритий інформаційний простір

Під час сесії формат очний (*offline / Face to face*), у міжсесійний період - дистанційний (*online*). Форми роботи — групова, парна, індивідуальна, робота у малих групах. У навчальному процесі рекомендовано використовувати різні засоби та носії інформації: аудіо касети, компакт диски; - фільми, відеозаписи; - Інтернет ресурси; - ЗМІ, журнальні статті.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Результати навчання дисципліни «Іноземна мова у науково-професійному і міжособистісному спілкуванні» (німецька) можна вважати успішними за умови досягнення **предметних результатів**:

- здатність до обґрунтування нового знання у контексті потреб педагогічної освіти і освіти дорослих на підґрунті методології філософського, загальнонаукового і конкретно-наукового рівнів **(ПРН 2)**;
- здатність використовувати знання про стратегії перекладу, теорії та методів перекладу наукових текстів та володіння практичними вміннями презентації наукових досліджень у вітчизняному і міжнародному науково-освітньому середовищі фаховою англійською мовою **(ПРН 3)**;
- здатність опановувати методологічні знання та досягнення освітньої практики у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих на основі компаративістського аналізу; здатність проектувати досвід порівняльних досліджень у контексті проблеми дослідження, у викладацькій діяльності **(ПРН 5)**;
- здатність проектувати власне професійне сходження у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих **(ПРН 19)**;

Форми і методи діагностики успішності: виконання індивідуального завдання (добір власних текстів дисертаційного дослідження та здійснення процедури літературного і наукового редагування; укладання анотації дисертаційної роботи; стилістичний аналіз тексту).

Курс «Іноземна мова у науково-професійному і міжособистісному спілкуванні» (німецька) має забезпечити компетентне застосування отриманих знань, умінь та навичок у педагогічній практиці та у перспективних наукових дослідженнях: орієнтуватися в інформаційних та Internet-джерелах з питань освіти та науки закордоном, працювати зі зарубіжними бібліотечними фондами, критично ставитись до отриманої інформації, оцінювати вплив суспільно-політичних, суспільно-економічних, науково-технічних та культурно-історичних чинників на розвиток освіти та науки європейського регіону в цілому та України зокрема та проектувати і застосовувати принципи наукової самоорганізації, власного дослідницького стилю.

У процесі засвоєння дисципліни здобувач має набути таких соціальних навичок (soft-skills):

1. Уміння вирішувати складні проблеми.
2. Контекстне мислення – уміння обробляти головні дані, виокремлюючи їх з масиву загальної інформації.
3. Уміння налагоджувати міжособистісні контакти – навички ефективної комунікації, ефективного слухання, ведення переговорів, емоційний інтелект.
4. Уміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін.

ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

Загальний обсяг – 2 модулі

Кількість годин: практичні – 26.

Вид заняття	Кількість годин
лекції	-
практичні	26
самостійна робота	34

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна / варіативна
2	2 курс	3, 4	011 Освітні, педагогічні науки	2 кредити, 60 годин	2	іспит	Нормативна

ПРЕРЕКВІЗИТИ

Ефективність вивчення дисципліни «Іноземна мова у науково-професійному і міжособистісному спілкуванні» (німецька) значно підвищиться, якщо здобувач зацікавлений у вивченні галузі мовної освіти, має навички самостійної роботи з дисципліни, обізнаний із понятійним апаратом освітнього процесу, базовими методологічними і теоретичними засадами мовної освіти і науки, опановує навички написання наукових статей, тез, доповідей.

ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ /ОБЛАДНАННЯ

У період сесії використовується медіапроектор; мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією, методистом та викладачами з приводу проведення занять та консультацій.

У міжсесійний період використовуємо комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, методистом, викладачами та підготовки (друку) наукових статей, тез, доповідей.

ПОЛІТИКИ ДИСЦИПЛІНИ

Положення «Про аспірантуру і докторантуру» в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Положення «Про забезпечення якості освіти в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України», Положення «Про політику академічної доброчесності в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України», Положення «Про порядок реалізації права на академічну мобільність в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України», Положення «Про оцінювання результатів навчання у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України», Положення «Про визнання результатів неформальної освіти у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України» та ін.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Тиждень, дата, години	Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття) / формат	Матеріали	Літ-ра, інформ. ресурси	Завдання, години	Вага оцінки	Термін викон.
Згідно з графіком	<p>МОДУЛЬ I.</p> <p>1.1 Kommunikation in der Wissenschaft und Deutsch als Wissenschaftssprache Спілкування у науково-професійному і міжособистісному спрямуванні та німецька як мова науки</p> <p>1.2. Ukrainische Nachwuchsforscher in Deutschland und ihre Diskussionen über Sprachen und Kommunikation in Wissenschaft und Institutionen Українські дослідники в Німеччині та їх дискусії про мови та спілкування в науці та установах</p>	Практичні заняття / Face to face або <i>Online</i>	Володіти спілкуванням у діалогічній та монологічній формі на базі запропонованих тем.	1,2,3 www.goethe.de www.dialang.org www.linguanet-europa.org	<p>Підвищити рівень загальномовної підготовки, мовної грамотності, комунікативної компетентності, практично оволодіти основами наукових стилів німецької мови, що забезпечить професійне спілкування на належному мовному рівні.</p> <p>Завдання Аналізуючи розмови дайте відповідь на наступні запитання: Наскільки учасники наукового спрямування володіють темою академічного та інституційного спілкування? Як ви оцінюєте роль німецьких науковців? Що є корисним з даної теми для вашої дослідницької роботи та вивчення німецької мови? <i>(8 години)</i></p>	7 б.	жовтень
Згідно з графіком	1.3. Thematisierung von Sprachen in wissenschaftlicher und institutioneller Kommunikation Німецька мова в академічному та інституційному спілкуванні	Практичні заняття / Face to face або <i>Online</i>	Використовувати основні засоби (інтонаційні моделі, наголос) для різних комунікативних	1, 2, 3 www.goethe.de www.dialang.org www.linguanet-europa.org	<p>Вивчення підтем охоплюють три аспекти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. лінгвістична компетентність дослідників та мовне середовище в установах; 2. використання мов, переважно української та німецької; 3. вивчення мови під час 	7 б.	жовтень

			их цілей.		дослідження. Завдання Підготуйте питання для дискусії до вашої дослідницької роботи (запитання, відповіді, діалоги, міні-тексти). (6 години)		
Згідно з графіком	МОДУЛЬ II. 2.1. Sprachkompetenz und sprachliche Umgebung Мовні навички та мовне середовище 2.2. Forschung und Sprachenlernen: Potenzial und Herausforderungen Дослідження та вивчення мови: потенціал та виклики	Практичні заняття / Face to face або <i>Online</i>	Висловлювати власні погляди та думки. Прокоментувати погляди іншої людини. Спонукаати співрозмовника до продовження спілкування.	1, 2, 3 www.goethe.de www.dialang.org www.linguanet-europa.org	Сформуувати професійну компетенцію шляхом ознайомлення їх із різними методами і прийомами навчання іноземної мови та залучення до виконання професійно орієнтованих завдань. Створити відповідну базу знань для вільного користування німецькою мовою у професійних, наукових та інших цілях. Завдання Як ви ефективно вивчаєте німецьку мову і чи можна відповідно розвивати свої навички під час дослідницької роботи? Науковці обмінюються порадами щодо дослідження. (6 години)	7 б. 7 б.	квітень
Згідно з графіком	2.3. Anwendung und Bedeutung der deutschen Sprache für Forschung, Alltagsleben und Zukunftsperspektive Застосування та значення німецької мови для досліджень, повсякденного життя та перспективи	Практичні заняття / Face to face або <i>Online</i>	Демонструвати дотримання правил привселюдного захисту результатів наукового дослідження, коректного використання	1,2, 3 www.goethe.de www.dialang.org www.linguanet-europa.org	Особливості написання українською та німецькою мовами анотацій та рефератів у відповідності з існуючими стандартами. Призначення, структура та особливості мови анотації та реферату. Принципи дотримання відповідного стилю наукової роботи. Технологія оформлення	10 б.	квітень

			системи доказів у публічній дискусії.		наукових писемних робіт. Принципи дотримання відповідного стилю наукової роботи. Технологія оформлення наукових писемних робіт Завдання Здійсніть обговорення та аналіз описаних у тексті життєвих ситуацій (круглі столи, дискусії, альтернативний хід подій, аргументація власних думок щодо описаних ситуацій). <i>(6 години)</i>		
--	--	--	---------------------------------------	--	---	--	--

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: творчо-пошукові завдання, індивідуальні завдання, редагування текстів, написання текстів наукового стилю, стилістичний аналіз, завдання для самостійної роботи; усне опитування.

Форма контролю: іспит.

Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни визначається за 100-бальною шкалою, складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається максимально 60 балів, і рейтингу з атестації (екзамен, залік) – 40 балів.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні /семінарські заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і майбутнього доктора філософії на першому занятті.

Рівень знань умінь та навичок з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»)

«незадовільно» - здобувач знає та частково розуміє базовий навчальний матеріал. Аспірант не орієнтується у термінології, не здатний здійснювати стилістичне, наукове редагування текстів. Потребує значного втручання викладача у підтримці процесу написання текстів різних жанрів.

«задовільно» - здобувач знає та розуміє базовий лекційний, законодавчий та навчальний матеріал. Орієнтується в понятійному апараті, може оформлювати й оприлюднювати результати аудиторної і самостійної навчальної діяльності, але переважно з підтримкою викладача .

«добре» - здобувач знає, розуміє, використовує базовий лекційний, законодавчий та навчальний матеріал, здатний аналізувати тексти різних наукових жанрів, використовує практичні уміння редагування, написання власних наукових текстів. Має незначні труднощі у створенні власних наукових текстів, презентації дослідницьких результатів на основі використання потенціалу наукової фахової мови.

«відмінно» - здобувач знає, розуміє, використовує не лише базовий, лекційний, законодавчий та навчальний матеріал; залучає для аналізу зарубіжні джерела, користується додатковими ресурсами для розвитку власної мовнокомунікативної компетентності. Написані або відредаговані ним тексти характеризуються високим рівнем стилістичного оформлення, унікальним ідіостилем з використанням потенціалу німецької фахової наукової мови.

Згідно з Положенням «Про оцінювання результатів навчання у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України» контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, семінарських занять і має на меті перевірку рівня мовнокомунікативної компетентності. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять з дисципліни ««Іноземна мова у науково-професійному і міжособистісному спілкуванні» (німецька) – усне опитування, виконання творчо-пошукових, практичних завдань, завдань для самостійної роботи, презентація виконання індивідуального завдання та ін.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні, або на окремих його завершальних етапах.

Підсумковий контроль включає залік відповідно переліку питань розроблених викладачем.

Результати поточного та підсумкового контролю визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

При визначенні рейтингу здобувача враховуються бали, які він отримує під час семінарських, практичних занять та за самостійну роботу. Бали за поточну освітню діяльність визначаються як сума всіх отриманих під час навчальних занять балів, розділена на кількість отриманих оцінок та помножена на коефіцієнт 12, що становить не більше 60 сумарної оцінки за результатами вивчення дисципліни. Бали за підсумками проведення заліку або іспиту визначаються як сума всіх отриманих під час навчальних занять балів, розділена на кількість отриманих оцінок та помножена на коефіцієнт 8, що становить не більше 40 балів сумарної оцінки за результатами вивчення дисципліни.

Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						Залікова робота	Сума
Модуль I			Модуль II				
T1.1	T1.2	T1.3.	T2.1	T2.2.	T2.3.		
7	7	7	7	7	10	15	40
							100

T1, T2 ... – теми модулів.

Примітка. Отримання 20 балів за індивідуальне завдання є необхідною умовою допуску здобувача до підсумкового контролю.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ЛІТЕРАТУРА ДО ВСЬОГО КУРСУ

1. Ammon, Ulrich (2015): Die Stellung der deutschen Sprache in der Welt. Berlin: De Gruyter. [Search in Google Scholar](#)
2. Casper-Hehne, Hiltraud; Ehlich, Konrad (Hrsg.) (2004): Kommunikation in der Wissenschaft. Regensburg: Fachverband Deutsch als Fremdsprache. [Search in Google Scholar](#)
3. Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD) (Hrsg.) (2016): Wissenschaft weltoffen 2016. Online-Tabellen „Die 20 quantitativ wichtigsten Herkunftsländer ausländischer Post-Graduierter in Deutschland 2014“ und „Die 20 quantitativ wichtigsten Herkunftsländer ausländischer Post-Docs und Wissenschaftler/Hochschullehrer in Deutschland 2014“. Online: <http://www.wissenschaftweltoffen.de/daten/6/2> (09.04.2017). [Search in Google Scholar](#)
4. Deppermann, Arnulf (2008): Gespräche analysieren. Eine Einführung. 4. Auflage. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften. [Search in Google Scholar](#)
5. Ehlich, Konrad (1999): „Alltägliche Wissenschaftssprache“. In: Info DaF 26 (1), 3–24. [Search in Google Scholar](#)
6. Ehlich, Konrad; Heller, Dorothee (Hrsg.) (2006): Die Wissenschaft und ihre Sprachen. Bern, New York: Lang. [Search in Google Scholar](#)
7. Ehlich, Konrad; Steets, Angelika (Hrsg.) (2003): Wissenschaftlich schreiben – lehren und lernen. Berlin: De Gruyter. [Search in Google Scholar](#)
8. Gnutzmann, Claus (Hrsg.) (2008): English in Academia. Catalystorbarrier? Tübingen: Narr. [Search in Google Scholar](#)
9. Goethe-Institut (GI); Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD); Institut für Deutsche Sprache (IDS) (Hrsg.) (2013): Deutsch in den Wissenschaften. Beiträge zu Status und Perspektiven der Wissenschaftssprache Deutsch. München: Klett-Langenscheidt. [Search in Google Scholar](#)
10. Gumperz, John J.; Hymes, Dell (1964): The Ethnography of Communication. Washington: American Anthropological Association (American anthropologist 66). [Search in Google Scholar](#)
11. Gumperz, John J.; Hymes, Dell (Hrsg.) (1972): Directions in Sociolinguistics. The Ethnography of Communication. New York: Holt, Rinehart and Winston. [Search in Google Scholar](#)
12. Günthner, Susanne (2016): „Kulturwissenschaftliche Orientierung in der Gesprächsforschung“. In: Jäger, Ludwig u. a. (Hrsg.): Sprache – Kultur – Kommunikation / Language – Culture – Communication. Ein internationales Handbuch zu Linguistik als Kulturwissenschaft / An International Handbook of Linguistics as Cultural Study. Berlin, New York: De Gruyter, 809–817. [Search in Google Scholar](#)
13. He, Jun (2013a): Die Auswirkungen der englischsprachigen Hochschullehre in Deutschland auf das Deutschlernen in China. Frankfurt a. M.: Lang. [Search in Google Scholar](#)
14. He, Jun (2013b): „Führt die englischsprachige Hochschullehre in Deutschland zum Attraktivitätsverlust der deutschen Sprache in China?“ In: HSW 2013 (5), 146–150. [Search in Google Scholar](#)
15. Pörksen, Uwe (Hrsg.) (2005): Die Wissenschaft spricht Englisch? Versuch einer Standortbestimmung. Göttingen: Wallstein. [Search in Google Scholar](#)
16. Weidemann, Doris (2007): „Wissenschaft und Forschung“. In: Straub, Jürgen; Weidemann, Arne; Weidemann, Doris (Hrsg.): Handbuch interkulturelle Kommunikation und Kompetenz. Grundbegriffe – Theorien – Anwendungsfelder. Stuttgart: J. B. Metzler, 667–678. [Search in Google Scholar](#)
17. Weinrich, Harald (1989): „Formen der Wissenschaftssprache“. In: Jahrbuch. Akademie der Wissenschaften zu Berlin 1988, 119–158. [Search in Google Scholar](#)

ПЕРІОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА

1. Освіта України
2. Педагогічна газета.
3. Порівняльна професійна педагогіка
4. Мистецтво перекладу та теорія інтерпретації
5. Порівняльна типологія німецької та української мови

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотека ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Бібліотека Інституту мовознавства ім. О.О. Потебні – Режим доступу : <http://www.inmo.org.ua/library.html>
3. Київський національний лінгвістичний університет – Режим доступу : <http://www.knlu.edu.ua/>
4. Лінгвістичний міжфакультетський музей Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Затверджено рішенням вченої ради Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (протокол №9 від 30.09.2020 р.).